

Чи мають право охоронці в магазинах перевіряти особисті речі покупців?

Відповідно до Кримінально-процесуального кодексу України і Закону «Про Національну поліцію» огляд людини та її особистих речей можуть здійснювати **тільки працівники правоохоронних органів**. Отож власник закладу, охоронець чи продавець не має повноважень для проведення обшуку.

Водночас якщо в охоронців виникають сумніви чи підозри щодо особи, то вони мають змогу слідкувати за товаром у торговельній залі та діями покупця стосовно цього товару за допомогою камер спостереження (за наявності).

Викликати поліцію охоронець має право за умови, якщо:

1. На виході з супермаркету спрацювала противикрадальна рамка.
2. Камери стеження зафіксували, що покупець щось викрав.
3. Покупці помітили крадія і повідомили про це охоронця.

Вимагаючи провести обшук речей покупця без його згоди та без залучення поліції охоронець порушує закон. Відповідно до статті 29 Конституції України та статті 289 Цивільного кодексу України кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Також варто зазначити, що в Україні діють два основних нормативно-правових акти:

- Закон України «Про захист прав споживачів»;
- «Порядок здійснення торговельної діяльності й правил торговельного обслуговування населення», затверджений постановою Кабінету Міністрів України 15.06.2006 р. № 833.

Ці нормативно-правові акти не передбачають обов'язок відвідувачів супермаркетів здавати свої особисті речі в камери схову в супермаркетах, пред'являти для огляду особисті речі охоронцям супермаркету (як при вході, так і при виході). Якщо яким-небудь чином охоронцями супермаркету було зафіксовано, що відвідувач вчинив адміністративне правопорушення або злочин, то охоронці не можуть проводити особистий обшук або особистий огляд особи. Вони повинні викликати співробітників органів внутрішніх справ, і лише ті мають законне право за заявою адміністрації супермаркету провести обшук особи.

Таким чином, охоронці супермаркету не мають законних підстав, щоб перевіряти речі відвідувачів та змушувати їх залишати речі в камерах схову. Охоронці можуть лише попросити пред'явити те, що знаходиться в особи в особистих речах, але це лише прохання, а не наказ. Особа, до якої звернувся охоронець, на свій власний розсуд має право не пред'являти свої речі для огляду.

Охоронець - це штатний працівник установи, який у своїй роботі керується посадовою інструкцією. Якщо охоронець порушив вимоги посадової інструкції, покупець має право звернутися зі скаргою на його дії до адміністрації закладу.